

SK

SK

SK

KOMISIA EURÓPSKÝCH SPOLOČENSTIEV

Brusel, 30.5.2008
KOM(2008) 328 v konečnom znení

**OZNÁMENIE KOMISIE RADE, EURÓPSKEMU PARLAMENTU, EURÓPSKEMU
HOSPODÁRSKEMU A SOCIÁLNEMU VÝBORU A VÝBORU REGIÓNOV**

**o záverečnej správe o stimulujúcich opatreniach Spoločenstva v oblasti zamestnanosti
(program EIM na roky 2002 – 2006)**

{SEC(2008)1939}

**OZNÁMENIE KOMISIE RADE, EURÓPSKEMU PARLAMENTU,
EURÓPSKEMU HOSPODÁRSKEMU A SOCIÁLNEMU VÝBORU A VÝBORU
REGIÓNOV**

**o záverečnej správe o stimulujúcich opatreniach Spoločenstva v oblasti
zamestnanosti (program EIM na roky 2002 – 2006)**

SLOVNÍK

APTP	Aktívne politiky trhu práce
AC	Pristupujúce krajiny
CC	Kandidátske krajiny
CEEC-12	12 krajín strednej a východnej Európy
ČŠ	Členské štáty
DNZ	Dlhodobá nezamestnanosť
EEO	Európska agentúra na sledovanie zamestnanosti
EG	Usmernenia politík zamestnanosti
EHP	Európsky hospodársky priestor
EIM	Program stimulujúcich opatrení Spoločenstva v oblasti zamestnanosti
EMCO	Výbor pre zamestnanosť
ERMP	Európsky rok mobility pracovníkov 2006
ESF	Európsky sociálny fond
ESZ	Európska stratégia zamestnanosti
IDELE	Identifikácia, šírenie a výmena osvedčených postupov v oblasti rozvoja miestnej zamestnanosti a podpora lepšej správy
JAP	Spoločné hodnotenia
JER	Spoločná správa o zamestnanosti
LEED	Program OECD: program pre miestnu zamestnanosť a hospodársky rozvoj
LLL	Celoživotné vzdelávanie
LMP	Politika trhu práce
MISEP	Spoločný informačný systém o politikách zamestnanosti v Európe
MLP	Program vzájomného učenia
MSP	Malé a stredné podniky

NAP	Národné akčné plány
NRP	Národné programy reforiem
OMC	Otvorená metóda koordinácie
Program ARC	Aktivity Spoločenstva týkajúce sa analýzy, výskumu a spolupráce v oblasti zamestnanosti a trhu práce
RMZ	Rozvoj miestnej zamestnanosti
SYSDEM	Systém Spoločenstva pre dokumentáciu v oblasti zamestnanosti
TP	Trh práce
VSZ	Verejné služby zamestnanosti
VUHP	Všeobecné usmernenia hospodárskej politiky

1. Úvod

V roku 2002 sa rozhodnutím Európskeho parlamentu a Rady č. 1145/2002/ES z 10. júna¹ zriadil *program Spoločenstva* na podporu *stimulujúcich opatrení v oblasti zamestnanosti* na roky 2002 – 2006, ktorý je skôr známy ako opatrenia stimulujúce zamestnanosť (Employment Incentive Measures, EIM) alebo program EIM.

Predbežná správa o činnostiach vykonaných v rámci tohto programu v období rokov 2002 až 2004² bola Európskemu parlamentu, Rade, Hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov predložená 19. mája 2005³ v súlade s článkom 13 rozhodnutia o programe EIM. V rovnakom článku sa predpokladá aj záverečná správa o výsledkoch programových činností zahŕňajúca *„informácie o financovaní Spoločenstva v rámci týchto činností a o zhode a komplementarite s ostatnými príslušnými programami, opatreniami a iniciatívami, ako aj s príslušnými výsledkami hodnotení“*.

Cieľom programu EIM bolo zabezpečiť pokračovanie a ďalší rozvoj činností, ktoré sa začali rozvíjať už skôr v rámci Programu pre analýzu, výskum a spoluprácu členských štátov v oblasti zamestnanosti a trhu práce (ARC 1998 – 2000), ktorý bol zriadený rozhodnutím Rady 98/171/ES z 23. februára 1998⁴. Tento program bol okrem toho predchodcom sekcie „Zamestnanosť“ programu PROGRESS⁵, ktorá bude prebiehať v období rokov 2007 – 2013. Celkovým účelom troch uvedených programov, resp. sekcií programov bolo a bude podporiť rozvoj európskej stratégie zamestnanosti (ESZ)⁶ a jej vykonávanie. Programovými činnosťami by sa malo ďalej prispievať k dosiahnutiu strategického cieľa stanoveného Európskou radou v Lisabone – umožniť Spoločenstvu znova vytvoriť podmienky pre plnú zamestnanosť.

2. ČINNOSTI

V priebehu celého obdobia sa financovalo viac ako 150 projektov. Ich presný počet závisí od toho, ako sa zohľadňujú výzvy na predloženie návrhov, v prípade ktorých sa prideliť viacero projektov na základe jednej výzvy, a činnosti v rámci programov, ako sú napríklad program vzájomného učenia a program IDELE⁷, v rámci ktorých sa v priebehu roka uskutočnilo niekoľko stretnutí venovaných partnerskému hodnoteniu (peer review) a tematických seminárov.

Jednotlivé činnosti je možné usporiadať do skupín, ktoré väčšinou odrážajú ciele stanovené v rozhodnutí o programe EIM:

1. Štatistické práce a podpora tvorby ukazovateľov
2. Analýza a výskum

¹ Ú. v. ES L 170 z 29.6.2002 – rozhodnutie č. 1145/2002/ES z 10. júna 2002.

² Informácie uvedené v predbežnej správe sa vzťahujú na obdobie do 30. novembra 2004.

³ SEK(2005) 677.

⁴ Ú. v. ES L 63, 4.3.1998, s. 26.

⁵ http://ec.europa.eu/employment_social/progress/index_en.html.

⁶ V súlade so záverom uvedeným v záverečnej správe o programe ARC – KOM(2004) 323 v konečnom znení.

⁷ Identifikovanie, šírenie a výmena osvedčených postupov v oblasti rozvoja miestnej zamestnanosti a podpora lepšej správy http://ec.europa.eu/employment_social/local_employment/project_idele_en.htm

- 2.1 Analýza trendov a výziev vrátane výhľadových otázok
- 2.2 Posúdenie a hodnotenie politík
3. Výmena osvedčených postupov a spolupráca medzi členskými štátmi na všetkých úrovniach a zvyšovanie informovanosti
 - 3.1 Výmena osvedčených postupov a spolupráca medzi členskými štátmi
 - 3.2 Informácie a zvyšovanie informovanosti
4. Európsky rok mobility pracovníkov 2006
5. Opatrenia na podporu rozvoja miestnej zamestnanosti
6. Hodnotenie programu EIM

Komisia pri vykonávaní týchto činností zabezpečovala, aby:

- zahŕňali snahu o posilnenie zásady rodovej rovnosti,
- zohľadňovali prácu v medzinárodných organizáciách,
- sa osobitná pozornosť venovala ľuďom, ktorí sú na trhu práce znevýhodnení.

Tieto činnosti vychádzali z cieľa zabezpečiť vysokú informovanosť o európskej stratégii zamestnanosti na všetkých úrovniach. Na základe kľúčových momentov európskej stratégie zamestnanosti v ostatných rokoch možno povedať, že táto politika sa v rámci programu EIM vhodne podporila prostredníctvom príslušných činností, ktoré primerane nadväzovali na politickú agendu. Zabezpečilo sa to prostredníctvom Všeobecných usmernení programu, v ktorých sa stanovilo základné zameranie programu na viacero rokov a ktoré boli aktualizované na základe preskúmania usmernení politík zamestnanosti v rokoch 2003⁸ a 2005⁹. V rámci programu sa ďalej poskytla podpora pri hodnotení európskej stratégie zamestnanosti a ročných revízií usmernení politík zamestnanosti.

Od roku 2004 sa najväčšia časť činností týkala vzájomného učenia a ďalších projektov podporujúcich spoluprácu a výmenu osvedčených postupov medzi členskými štátmi. V záujme lepšieho dosiahnutia cieľov programu EIM mali tieto činnosti formu programu vzájomného učenia¹⁰. Z diskusií výboru pre zamestnanosť (EMCO) celkovo vyplýva, že programom vzájomného učenia sa podnietila účinná výmena osvedčených postupov, a že treba oceniť najmä účasť nových členských štátov a kandidátskych krajín. K šíreniu osvedčených postupov v súvislosti s trhom práce medzi členskými štátmi rovnako prispeli aj činnosti v oblasti stratégií miestneho rozvoja a inovatívne opatrenia zamerané na modernizáciu verejných služieb zamestnanosti. Celkovo bolo v činnostiach uskutočňovaných v rámci programu EIM v ostatných rokoch väčší vplyv rozšírenia.

V témach štúdií a prieskumov sa okrem toho primerane odrážali politické otázky zahrnuté do programov Rady. Priamy politický význam štúdií uskutočnených v rámci programu EIM je okrem iného zrejмый z mnohých odkazov zahrnutých v analytických a politických dokumentoch vrátane národných akčných plánov, ktoré sú v súčasnosti zaradené medzi

⁸ Ú. v. EÚ L 197/13 z 5.8.2003.

⁹ Ú. v. EÚ L 205/21 zo 6.8.2005.

¹⁰ http://ec.europa.eu/employment_social/employment_strategy/peer_en.htm

národné programy reforiem v rámci lisabonskej stratégie. Ukázalo sa, že niektoré z týchto štúdií môžu byť inšpiráciou pre reformy politik, čo platí najmä v prípade nových členských štátov.

Program okrem toho umožnil prehĺbiť spoluprácu medzi verejnými službami zamestnanosti v oblasti spoločných problémov a nástrojov, ako je európsky monitor voľných miest verejných služieb zamestnanosti (European PES Vacancy Monitor). Tento jediný príklad však sám o sebe neodráža celý rozsah spolupráce medzi verejnými službami zamestnanosti, ktoré okrem toho využili prínosy štúdií uskutočnených v rámci programu EIM, ako napríklad štúdií o prínosoch a aktívnych politikách trhu práce, ktoré sú ich hlavnou oblasťou pôsobnosti, ako aj prínosy účasti v Európskej agentúre na sledovanie zamestnanosti (EEO).

Ďalším rozmerom spolupráce, ktorú umožnil program EIM, je, že expertom z členských štátov poskytol možnosť nadviazať kontakty a vzťahy, a to nielen v súvislosti s programom vzájomného učenia, ale aj v kontexte konferencií predsedníctva, Európskej agentúry na sledovanie zamestnanosti, systému MISEP¹¹ a verejných služieb zamestnanosti.

Komisia pri vykonávaní programu vyvíjala širokú škálu aktivít¹², ktoré boli preskúmané v pracovnom dokumente útvarov Komisie¹³ priloženom k tomuto oznámeniu pod názvom „Prehľad hlavných činností vykonaných v rámci programu EIM“.

2.1 Štatistické práce a tvorba ukazovateľov

Štatistické nástroje, ktoré sa majú používať na účely európskej stratégie zamestnanosti, sa rozvíjali počas celého programového obdobia. To prispelo predovšetkým k sledovaniu ESZ v rámci lisabonskej stratégie, v ktorej sa stanovujú kvantitatívne ciele. Väčšinu súvisiacej štatistickej práce v oblasti trhu práce odviezol Eurostat. Národným štatistickým úradom a ďalším štátnym inštitúciám EÚ, prispievajúcich krajín EZVO/EHP a tiež prístupujúcich a kandidátskych krajín sa poskytla finančná podpora.

Vďaka tomu bolo možné splniť dva hlavné ciele: zlepšiť kvalitu štatistiky o trhu práce prostredníctvom rozvoja jestvujúcich databáz a zisťovaní a sprístupniť údaje v oblastiach, kde predtým neexistovali. Zostavili sa nové štatistiky týkajúce sa zamestnanosti, ako je napríklad štatistika o voľných pracovných miestach na účely monitorovania zmien dopytu po pracovnej sile a stanovili sa opatrenia týkajúce sa mier zdaňovania práce¹⁴.

Okrem toho je potrebné spomenúť, že EÚ sa z dlhodobého hľadiska stala vedúcim poskytovateľom údajov.

2.2 Analýza a výskum

2.2.1 Analýza trendov a výziev vrátane výhľadových otázok

Analýza sa zameriavala na predpoklady vytvorenia väčšieho počtu kvalitnejších pracovných miest a posúdenie potenciálu zamestnanosti Únie. Vykonali sa výhľadové analýzy a štúdie,

¹¹ MISEP (spoločný informačný systém o politikách zamestnanosti v Európe), sieť zástupcov ministerstiev práce a verejných služieb zamestnanosti (2 členovia za každú krajinu zúčastnenú v EEO).

¹² Informácie o dokončených projektoch vrátane záverečných správ zo štúdií sú uvedené na tejto stránke: http://ec.europa.eu/employment_social/incentive_measures/activities_en.htm.

¹³ SEK(2008)...

¹⁴ Komisia a OECD v roku 2005 spoločne uviedli do života nadstavbu tohto projektu v podobe štúdie.

ktorých cieľom bolo rozšíriť poznatky o fungovaní európskeho trhu práce a podporiť dlhodobý rozvoj európskej stratégie zamestnanosti tým, že sa vopred odhalia prípadné nové otázky a problémy. Medzi tieto otázky patrili aktívne politiky trhu práce a zabezpečenie finančnej prítlačivosti práce, zdravie a kvalita práce, zručnosti a ľudský kapitál, znevýhodnené skupiny, rozširovanie, reštrukturalizácia, migrácia a dynamika podnikania a výsledky v oblasti zamestnanosti.

V správe „Zamestnanosť v Európe“, ktorá je hlavným referenčným dokumentom interne vypracovávaným Komisiou s ročnou periodicitou, bola predložená kvantitatívna analýza trendov trhu práce a politik v Únii. Táto správa okrem toho poskytla dôležitý materiál na podporu každoročnej Spoločnej správy o zamestnanosti a každoročného priebežného preskúmania európskej stratégie zamestnanosti a takisto vytvorila základ pre práce na analytických otázkach a tvorbe ukazovateľov¹⁵.

2.2.2 Posúdenie a hodnotenie politik

Od roku 2002 bolo do života uvedených niekoľko projektov, ktoré prispeli k hodnoteniu európskej stratégie zamestnanosti, revízii a (od roku 2005) strednodobému hodnoteniu usmernení politik zamestnanosti a národných programov reforiem. Tieto projekty boli zvolené na základe výziev na predloženie návrhov v súvislosti s vplyvom politik zamestnanosti presadzovaných v rámci európskej stratégie zamestnanosti a s rozvojom vnútroštátnych postupov hodnotenia v jednotlivých členských štátoch. Napríklad Belgicko, Francúzsko a Portugalsko v tomto období uskutočnili komplexné hodnotenie svojich politik zamestnanosti. Toto hodnotenie často prebiehalo na nadnárodnej úrovni, z čoho vyplynulo, že program EIM naplnil svoj cieľ napomôcť rozvoju koordinovaných vysokokvalitných politik zamestnanosti na úrovni EÚ.

K rozvoju ESZ prispeli aj dve siete Európskej agentúry na sledovanie zamestnanosti¹⁶, systémy MISEP a SYSDEM¹⁷, poskytnutím informácií a zabezpečením porovnávacieho výskumu v oblasti politik zamestnanosti a trendov trhu práce v krajinách zúčastnených v Európskej agentúre na sledovanie zamestnanosti (EEO), v členských štátoch EÚ, v kandidátskych krajinách a krajinách EZVO/EHP. Pritom sa vykonalo aj hodnotenie týchto politik. Polročné preskúmanie Európskej agentúry na sledovanie zamestnanosti sa naďalej zameriavalo na prioritné témy, ako sú napríklad starší zamestnanci, prisťahovalci, kvalita práce, nelegálna práca, zamestnávanie mladých ľudí a flexiistota. V rámci systému SYSDEM sa tiež významnou mierou prispelo k ročnému hodnoteniu národných akčných plánov (teraz národné programy reforiem, pozri vyššie).

¹⁵ V Komisii vykonáva ďalšie analytické práce Generálne riaditeľstvo pre hospodárske a finančné záležitosti, ktoré sú zverejňované v EU Economy Annual Review a v European Economy, Economic Papers.

¹⁶ http://europa.eu.int/comm/employment_social/employment_analysis/observatory_en.htm

¹⁷ SYSDEM (systém Spoločenstva pre dokumentáciu v oblasti zamestnanosti), sieť nezávislých odborníkov na trh práce (1 člen za každú krajinu zúčastnenú v EEO).

2.3 Výmena osvedčených postupov a spolupráca medzi členskými štátmi na všetkých úrovniach a zvyšovanie informovanosti

2.3.1 Výmena osvedčených postupov a spolupráca medzi členskými štátmi

Program vzájomného učenia (MLP) prebieha od roku 2004 s cieľom lepšie využiť skúsenosti s výmenou osvedčených postupov. Tento program stavia na programe partnerských hodnotení (peer review) z roku 1999, a to tým, že sa zameriava na prioritné témy a tým, že jeho organizácia a podmienky účasti v ňom sú tvorené s cieľom zabezpečiť účinnejšie a rozsiahlejšie šírenie výsledkov. K tomu patrí aj väčšie zapojenie sociálnych partnerov a občianskej spoločnosti do procesu vzdelávania. V rámci MLP majú zainteresované strany v členských štátoch, v kandidátskych krajinách a v krajinách EZVO/EHP možnosť predstaviť príklady osvedčených postupov zo svojich krajín na úrovni EÚ.

2.3.1.1 Projekty súvisiace s verejnými službami zamestnanosti¹⁸

V rámci programu EIM sa takisto podporovali, identifikovali a vymieňali osvedčené postupy medzi verejnými službami zamestnanosti v krajinách EHP a kandidátskych krajinách, čo prispelo k zlepšeniu kvality ich služieb pre uchádzačov o zamestnanie a zamestnávateľov a k riešeniu nedostatku kvalifikovanej pracovnej sily na európskych trhoch práce. V tejto súvislosti boli zverejňované výzvy na predloženie návrhov s cieľom modernizovať verejné služby zamestnanosti tak, aby mohli primerane plniť svoju úlohu v rámci ESZ. Prístupným verejných služieb zamestnanosti nových členských štátov sa takisto vytvorila príležitosť pre synergické spoločné projekty, pričom v rokoch 2004, 2005 a 2006 boli následne zverejňované výzvy na predloženie návrhov na podporu iniciatív inovatívneho a nadnárodného charakteru.

Na stretnutiach vedúcich pracovníkov verejných služieb zamestnanosti (podujatia predsedníctva a dve stretnutia za rok) sa pokračovalo v praxi, ktorá funguje už 10 rokov a ktorej cieľom je koordinovať prevádzku a modernizáciu služieb zamestnanosti. Stretnutia sa uskutočnili s cieľom diskutovať o dôležitých opatreniach verejných služieb zamestnanosti, ako sú napríklad modely služieb vytvorené na účely predchádzania dlhodobej nezamestnanosti a uspokojenia konkrétnych obáv na strane dopytu trhu práce, a vykonávať ich.

Uskutočnilo sa viacero seminárov odbornej prípravy zameraných na riadiacich pracovníkov verejných služieb zamestnanosti v kandidátskych krajinách, ktoré sa v roku 2004 stali 10 novými členskými štátmi (semináre prebiehali v rokoch 2002 a 2003), a v Rumunsku, Bulharsku, Chorvátsku a Turecku (v roku 2006).

2.3.2 Informácie a zvyšovanie informovanosti

V porovnaní s programom ARC sa väčší dôraz kládol na potrebu uskutočňovať aktívnu a transparentnú informačnú politiku s cieľom zvýšiť informovanosť občanov v rámci Únie o ESZ a o dôsledkoch, ktoré pre nich môže táto stratégia mať. Podľa všeobecného názoru je nevyhnutným predpokladom pre prijatie záväzku uskutočňovať európsku stratégiu zamestnanosti na všetkých úrovniach a zo strany všetkých zainteresovaných strán (sociálni partneri, občianska spoločnosť) transparentnosť a poskytovanie informácií verejnosti.

¹⁸ http://ec.europa.eu/employment_social/employment_strategy/pub_empl_services_en.htm
a http://ec.europa.eu/employment_social/incentive_measures/activities_en.htm

Viditeľnosť iniciatív podporovaných v rámci programu EIM vrátane štúdií sa počas celého programového obdobia zvyšovala. Výsledky boli zverejňované rôznym spôsobom, napríklad v tlačенých publikáciách a/alebo elektronických publikáciách na webstránke EUROPA GR pre zamestnanosť, na seminároch, workshopoch a konferenciách, v médiách atď. Najdôležitejšie politické závery boli zahrnuté do významných politických dokumentov vrátane Spoločnej správy o zamestnanosti a Súhrnnej správy.

Od roku 2003 sa každoročne zverejňovali výzvy na predloženie návrhov s cieľom presadzovať spoločné informačné akcie na podporu iniciatív zameraných na šírenie výsledkov a zvyšovanie informovanosti o európskej stratégii zamestnanosti. Cieľom týchto iniciatív bolo poskytnúť všeobecné informácie o ESZ (o jej cieľoch a zdôvodneniach, dosiahnutých výsledkoch, vykonávaní a monitorovaní, príslušných úlohách zapojených inštitúcií), pričom bola jasne naznačená súvislosť medzi európskym kontextom a politikami zamestnanosti na národnej, regionálnej a miestnej úrovni. S cieľom prispieť k rozvoju lepších poznatkov a pochopenia v záujme uľahčenia účasti prípadných zainteresovaných strán boli oslovené osobitné cieľové skupiny (napríklad zhromaždenia regionálnych a miestnych orgánov, sociálni partneri, občianska spoločnosť) a preskúmané osobitné témy (napríklad rovnaké príležitosti, prevencia dlhodobej nezamestnanosti a aktivácia dlhodobo nezamestnaných, mobilita, celoživotné vzdelávanie, kvalita práce, aktívne starnutie, inkluzívne trhy práce, prísťahovalectvo, účasť na trhu práce a zabezpečenie finančnej príťažlivosti práce). Tieto iniciatívy okrem toho prispeli k lepšiemu pochopeniu hlavných cieľov a politických priorít európskej stratégie zamestnanosti a pridanej hodnoty koordinácie politiky zamestnanosti na úrovni EÚ.

Hlavné zistenia z analytických činností boli uvedené v správe „Zamestnanosť v Európe“, ktorej súčasťou je od roku 2006 každoročná konferencia na prezentáciu tejto správy, a v publikáciách Európskej agentúry na sledovanie zamestnanosti. Oba druhy publikácií sú v značnej miere rozširované v rámci EÚ aj mimo nej.

Na účely šírenia výsledkov činností v rámci programu EIM sa uskutočnilo viacero seminárov, workshopov, konferencií a ďalších významných podujatí. Týmto spôsobom sa šírili napríklad výsledky štúdií o prioritných témach.

Informačné aktivity sa zameriavali na členov Európskeho parlamentu, členov a pozorovateľov výboru pre program EIM a výboru EMCO a jeho skupín, ďalších kľúčových hráčov ako sociálni partneri, odborníci a osoby zapojené do vykonávania ďalších akčných programov Spoločenstva, čím sa prispelo k zabezpečeniu zhody a komplementarity s ostatnými príslušnými programami, opatreniami a iniciatívami.

2.4 Európsky rok mobility pracovníkov 2006

V rámci Európskeho roka mobility pracovníkov 2006 bolo do života uvedených množstvo rôznych opatrení, ktoré prispeli k splneniu hlavných cieľov tohto roka:

- zvýšiť informovanosť o právach pracovníkov (voľný pohyb pracovníkov) a ponúkaných príležitostiach, ako aj o nástrojoch, ktoré sú k dispozícii na uľahčenie mobility, predovšetkým o EURES-e, o úlohe verejných služieb zamestnanosti v tejto súvislosti atď.,
- vymieňať si skúsenosti a osvedčené postupy v súvislosti s otázkami mobility,

- konsolidovať vedomostnú základňu EÚ o pracovnej a geografickej mobilite poskytovaním štatistických údajov o tokoch mobility v rámci EÚ aj mimo nej.

Uskutočnilo sa 2000 podujatí zameraných na zvyšovanie informovanosti, do ktorých boli zapojení všetci aktéri z oblasti mobility. Jedným z úspešnejších podujatí boli európske trhy práce, ktoré prilákali približne 200 000 účastníkov do 230 európskych miest, kde mohli zamestnávateľia, pracovníci a uchádzači o zamestnanie nadviazať priamy kontakt.

2.5 Rozvoj miestnej zamestnanosti

Podporil sa potenciál pre vytváranie pracovných miest na miestnej úrovni vrátane pracovných miest v sociálnej ekonomike, ako aj partnerstvá medzi všetkými príslušnými aktérmi. S cieľom zlepšiť poznatky o úspešných iniciatívach v oblasti rozvoja na miestnej úrovni a podporiť inovácie, vyvinúť analytické a metodické nástroje na posilnenie miestneho rozmeru Spoločenstva a národných politík zamestnanosti sa uskutočnili analýzy rozvoja miestnej zamestnanosti.

2.6 Hodnotenie EIM

V súlade s článkom 13 rozhodnutia o programe EIM bolo vykonané nezávislé hodnotenie. Dodávateľ v máji 2005 predložil priebežnú správu, ktorá sa zameriavala na projektovú úroveň projektov financovaných v rámci programu EIM. V aktualizovanej priebežnej správe predloženej v decembri 2005 sa preskúmavala programová úroveň a úroveň politík a zvažovali sa dôsledky revidovanej lisabonskej stratégie pre program EIM. V záverečnej správe sa posudzujú celkové výsledky programu a uvádzajú sa odporúčania pre budúce programy Spoločenstva. A napokon, v správe ex-post sú zhrnuté zistenia uvedené vo všetkých predchádzajúcich hodnotiacich správach.

Hlavným cieľom hodnotenia bolo posúdiť:

- príspevok programu EIM k rozvoju a vykonávaniu európskej stratégie zamestnanosti,
- konzistentnosť a účinnosť programu, a
- mieru, do akej boli splnené ciele, a prekážky zistené v procese vykonávania.

Napriek tomu, že zistenia hodnotiteľov v súvislosti s uvedenými cieľmi boli celkovo pozitívne, hodnotitelia vo svojich odporúčaní zdôraznili potrebu zjednodušiť finančné riadenie a postupy, pokiaľ ide o realizáciu projektov, a požadovali spoľahlivejšie monitorovanie projektov s využitím nových informačných technológií, ako sú napríklad databázy. Ďalším zo záverov bolo, že je potrebná aktívnejšia informačná politika vrátane lepšieho šírenia výsledkov projektov a lepších opatrení nadväzujúcich na štúdie, zisťovania a výskum. Dosiahnuť by to bolo možné napríklad zvýšením úrovne požiadaviek v rámci projektov a presunutím zodpovednosti za podporu spolupráce medzi členskými štátmi, šírenie výsledkov a následné opatrenia na dodávateľov projektov. Nakoniec sa v odporúčaní uvádza potreba aktívnejšieho zapojenia programového výboru.

3. ÚČASŤ KRAJÍN, KTORÉ NIE SÚ ČLENMI EURÓPSKEJ ÚNIE

Na základe článku 7 rozhodnutia o programe EIM bol tento program a jeho činnosti otvorené pre účasť krajín EZVO/EHP (Island, Nórsko a Lichtenštajnsko) a pristupujúcich krajín, ktoré sa v máji 2004 stali 10 novými členskými štátmi Únie. V roku 2003 sa do programu zapojili

aj vtedajšie kandidátske krajiny Bulharsko a Rumunsko a Turecko, Chorvátsko sa zapojilo v roku 2006.

S cieľom čo najlepšie pripraviť pristúpenie nových členských štátov začala Komisia vyvíjať sústredené úsilie, aby kandidátskym krajinám pomohla zjednodušiť ich politiky v súlade s lisabonskou stratégiou. V rámci správy „Zamestnanosť v Európe“ sa pravidelne analyzovali trendy trhu práce v kandidátskych krajinách, rozvíjal sa dialóg o politikách a na základe spoločne dohodnutých noriem sa vypracovávali spoločné hodnotenia vývoja politik. Od roku 2003 sa všetky kandidátske krajiny postupne zapájali do činností v rámci programu EIM, ktoré zahŕňali zasadnutia výboru pre program EIM, informačné stretnutia, semináre a konferencie. Účasť na programe EIM umožnila týmto krajinám poučiť sa z fungovania a hodnotenia európskej stratégie zamestnanosti v členských štátoch a pomohla im pri príprave vykonávania európskej stratégie zamestnanosti v rámci lisabonskej stratégie. Vďaka tomu sa nové členské štáty mohli do ESZ rýchlejšie v plnej miere zapojiť.

4. ÚLOHA VÝBORU PRE PROGRAM EIM, SPOLUPRÁCA S OSTATNÝMI VÝBORMI, PROGRAMAMI A ORGANIZÁCIAMI

Výbor pre program EIM, ktorý mal riadiacu aj poradnú funkciu, sa stretával dvakrát ročne. Prijal Všeobecné usmernenia pre vykonávanie činností, ročné pracovné programy, rozhodol o rozdelení finančných prostriedkov na jednotlivé opatrenia a o výberových kritériách pridelenia finančnej podpory.

S cieľom zabezpečiť zhodu a komplementaritu činností v rámci programu EIM s ostatnými programami a iniciatívami Spoločenstva sa rozvíjala spolupráca a koordinácia s ostatnými príslušnými výbormi, najmä s výborom EMCO. Širšie zamerané činnosti vykonávané v rámci EIM boli pre EMCO užitočné a podporovali jeho prácu. Výbor EMCO bol okrem toho pravidelne informovaný o výstupoch projektov, napríklad prostredníctvom účasti na konferenciách, seminároch a workshopoch. Pri vykonávaní programu EIM sa prihliadalo aj na prácu výboru pre hospodársku politiku (EPC) a jeho pracovnej skupiny pre trh práce.

V tejto súvislosti je nutné uviesť aj to, že v rámci rámcového programu EÚ pre výskum sa podporujú doplnkové výskumné projekty a siete týkajúce sa mnohých otázok riešených v rámci druhej sekcie. Tieto „činnosti“ tak významnou mierou prispievajú k cieľom EÚ v oblasti rastu, zamestnanosti a politiky sociálnej súdržnosti.

Ďalej sa rozvíjala prebiehajúca spolupráca s OECD, ILO a Svetovou bankou, napríklad prostredníctvom spoločných štúdií, výmeny informácií a odborných poznatkov, organizácie spoločných konferencií a seminárov o širokej škále otázok vrátane ľudského kapitálu, migrácie a rozvoja miestnej zamestnanosti. Pokračovala aj spolupráca na programe LEED OECD¹⁹ a jeho spolufinancovanie. Komisia zabezpečila aj prepojenie s decentralizovanými agentúrami, predovšetkým s Európskou nadáciou pre zlepšovanie životných a pracovných podmienok v Dubline.

¹⁹ http://www.oecd.org/department/0,2688,en_2649_34417_1_1_1_1_1,00.html

5. ZÁVERY

V priebehu celého programového obdobia (2002 – 2006) prispieval program EIM k splneniu strategického cieľa, ktorý stanovila Európska rada v Lisabone – umožniť Spoločenstvu znova vytvoriť podmienky pre plnú zamestnanosť – tak, ako sa uvádza v rozhodnutí o EIM.

Program sa vykonával v súlade s jeho hlavnými cieľmi. Každému z cieľov sa venovala veľká pozornosť prostredníctvom vykonávania opatrení Spoločenstva uvedených v článku 4 tohto rozhodnutia. Týmto spôsobom činnosti vykonávané v rámci programu EIM prispeli k rozvoju a hodnoteniu európskej stratégie zamestnanosti a k opatreniam nadväzujúcim na ňu a podporili koordinovaný prístup v rámci európskej stratégie zamestnanosti. Tieto činnosti boli okrem toho zamerané na zlepšovanie štatistiky a ukazovateľov, analýzu kľúčových otázok spojených s rozvojom trhov práce EÚ, posúdenie a hodnotenie politík a podporu výmeny osvedčených postupov medzi členskými štátmi a zvyšovanie informovanosti občanov EÚ. Mimoriadna pozornosť sa venovala podpore aktivít rozvoja miestnej zamestnanosti. S cieľom zaviesť trvalo udržateľné zmeny sa Komisia pri vykonávaní programu EIM zameriavala na hmatateľné krátkodobé, ale aj na strednodobé a dlhodobé výsledky. V strede pozornosti stála aj dobrá správa, partnerské hodnotenia (peer reviews) a informačné aktivity.

EÚ v roku 2004 privítala 10 nových členských štátov. Ich postupné zapojenie do programu EIM im umožnilo poučiť sa z hodnotenia európskej stratégie zamestnanosti v členských štátoch EÚ-15 a lepšie ich pripravila na úplné zapojenie do európskej stratégie zamestnanosti.

Činnosti vychádzali z cieľa zabezpečiť vysokú úroveň informovanosti o európskej stratégii zamestnanosti na všetkých geografických úrovniach EÚ, tak aby si široká verejnosť a záujmové skupiny ako tvorcovia politík, sociálni partneri, miestne a regionálne orgány a ďalší kľúčoví aktéri vrátane občianskej spoločnosti boli vedomí toho, že môžu zlepšiť hospodárske a sociálne vyhliadky, a aby boli k príspevkom v tomto smere povzbudzovaní. V porovnaní s programom ARC sa väčší dôraz kládol na potrebu uskutočňovať aktívnu a transparentnú informačnú politiku, zvýšiť informovanosť občanov v rámci Únie o kľúčových aspektoch európskej stratégie zamestnanosti a dôsledkoch, ktoré môže táto stratégia pre nich mať.

ROZPOČTOVÁ PRÍLOHA

Rozpočet pridelený Radou a Európskym parlamentom: 55 mil. EUR + 5 mil. EUR v súvislosti s rozšírením v roku 2004. Táto celková suma vo výške 60 mil. EUR bola doplnená o príspevky, ktoré na program poskytli zúčastnené kandidátske krajiny a krajiny EZVO/EHP a o nevyužitú prostriedky z rokov 2004 a 2005 presunuté v roku 2006, v dôsledku čoho sa celková výška prostriedkov, ktoré boli k dispozícii na celé programové obdobie, rovnala 64 590 390 EUR.

Oddiel správy	Druh projektu	2002	2003	2004	2005	2006
	CELKOVÝ ROZPOČET/CELKOVÉ PROSTRIEDKY	5 000 000	10 486 434	14 804 096	16 337 600	17 962 260
2.1	Štatistické práce a tvorba ukazovateľov, z toho:					
	Prenesenie právomocí na EUROSTAT	1 262 376	1 665 745	1 324 343	4 541 636	1 082 119
	Ďalšie štatistické práce			333 602	449 734	49 284
	2.1 Štatistické práce a tvorba ukazovateľov SPOLU	1 262 376	1 665 745	1 657 945	4 991 370	1 131 403
2.2	Analýza a výskum, z toho:					
2.2.1	Analýza trendov a problémov vrátane výhľadových otázok:					
	Štúdie a prieskumy (vrátane konferencií, seminárov a workshopov na účel prezentácie výsledkov)	418 249	1 142 924	1 112 625	1 067 837	1 667 995
	Tri štúdie v rámci Európskeho roka mobility pracovníkov 2006 (vrátane seminárov na účel prezentácie výsledkov)				124 453	458 610
	MEDZISÚČET 2.2.1 Analýza trendov a problémov vrátane výhľadových otázok	418.249	1 142 924	1 112 625	1 192 290	2 126 605
2.2.2	Posúdenie a hodnotenie politík:					
	Hodnotiace štúdie (vrátane hodnotiacich projektov VSZ a účinnosti/vplyvu APTP)	99 800		261 600	189 650	441 778
	Výzva na predloženie návrhov: vypracovanie hodnotiaceho postupu: šesť projektov v rokoch 2003 – 2005		557 398			

Oddiel správy	Druh projektu	2002	2003	2004	2005	2006
	Výzvy na predloženie návrhov: projekty prispievajúce k hodnoteniu ESZ (vnútroštátne postupy hodnotenia) v rokoch 2002 – 2003, 2005 – 2007 a 2006 – 2008	190 000			519 620	610 414
	Európsky rok mobility pracovníkov 2006 (vrátane prieskumu Eurobarometer o vnímaní práv a nástrojov v oblasti mobility pracovníkov v roku 2006 a hodnotenia tohto roku)					316 552
MEDZISÚČET 2.2.2 Posúdenie a hodnotenie politík		289 800	557 398	261 600	709 270	1 368 744
2.2 Analýza a výskum SPOLU		708 049	1 700 322	1 374 225	1 901 560	3 495 349
2.3	<i>Výmena osvedčených postupov, spolupráca medzi členskými štátmi a zvyšovanie informovanosti, z toho:</i>					
2.3.1	<i>Výmena osvedčených postupov a spolupráca medzi členskými štátmi</i>					
Dôležité opatrenia:						
	Program partnerských hodnotení (peer review) (vrátane štúdií o osvedčených postupoch v rámci APTP)/ Program vzájomného učenia (vrátane služieb podpory, stretnutí venovaných partnerskému hodnoteniu a tematických preskúmaní) v rokoch 2002 – 2006	283 970	1 433 440	765 739	891 642	982 116
	Európska agentúra na sledovanie zamestnanosti (sieť) v rokoch 2002 – 2006	1 018 480	1 797 182	1 160 545	988 208	938 208
	Výzvy na predloženie návrhov: zvyšovanie informovanosti o ESZ: spoločné informačné akcie v rokoch 2003 – 2005		430 974			
	Výzvy na predloženie návrhov: opatrenia nadväzujúce na projekty zamerané na hodnotenie vplyvu a zvyšovanie informovanosti o ESZ (spoločné informačné akcie – šírenie výsledkov) v rokoch 2004 – 2006			1 228 181		
	Výzvy na predloženie návrhov: činnosti nadväzujúce na program vzájomného učenia v rámci ESZ a šírenie výsledkov programu v rokoch 2005 – 2007 a 2006 – 2008				1 122 747	526 275

	Európsky rok mobility pracovníkov 2006 (konferencie a semináre vrátane záverečnej konferencie)					863 291
--	--	--	--	--	--	---------

Oddiel správy	Druh projektu	2002	2003	2004	2005	2006
	Európsky rok mobility pracovníkov 2006 (vrátane výziev na predloženie návrhov na inovatívne opatrenia na výmenu osvedčených postupov v oblasti mobility pracovníkov a iniciatív sociálnych partnerov v oblasti mobility, po ktorých nasledovala konferencia)				183 446	2 019 273
	Štúdie (vrátane určenia osvedčených postupov na zvýšenie pracovných príležitostí a na udržanie starších pracovníkov v zamestnaní; starnutie a zamestnanosť)			199 550		
Medzisúčet – Dôležité opatrenia		1 302 450	3 661 596	3 354 015	3 186 043	5 329 163
Projekty verejných služieb zamestnanosti:						
	Semináre (vrátane seminárov odbornej prípravy pre riadiacich pracovníkov VSZ, seminára pre VSZ a GR pre predsedníctvo, poradenstva pre voľbu povolania v rámci VSZ a 12. – 19. stretnutia vedúcich VSZ)	117 503	499 781	395 674	80 275	663 558
	Výzva na predloženie návrhov: správa a štrukturálne zmeny verejných služieb zamestnanosti súvisiace s rozvojom IKT v roku 2004					
	Výzva na predloženie návrhov: profilovacie nástroje súvisiace so skupinami dlhodobo nezamestnaných na trhu práce v roku 2004					
	Výzva na predloženie návrhov: modernizácia VSZ (inovatívne nadnárodné projekty) v rokoch 2004 – 2008			300 000	1 091 436	1 064 001
	Štúdia (vrátane seminára) (osvedčené postupy spoločností v oblasti mobility pracovníkov pre MSP a VSZ)					250 000
Medzisúčet – Projekty verejných služieb zamestnanosti		117.503	499 781	695 674	1 171 711	1 977 559

MEDZISÚČET 2.3.1 Výmena osvedčených postupov a spolupráca medzi členskými štátmi	1 419 953	4 161 377	4 049 689	4 357 754	7 306 722
---	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------

Oddiel správy	Druh projektu	2002	2003	2004	2005	2006
2.3.2	Informácie a zvyšovanie informovanosti:					
	Konferencie:					
	Konferencie predsedníctva počas gréckeho, talianskeho, írského, holandského predsedníctva, predsedníctva Spojeného kráľovstva, Rakúska, Fínska a Nemecka	799 152	569 753	476 238	736 856	872 400
	Spoločné semináre s OECD, Svetovou bankou, Japonskom a USA		84 405		308 464	
	Stretnutia systému MISEP v rokoch 2005 a 2006				56 711	188 530
	Podpora pre semináre výboru EMCO (stretnutia odborníkov)				145 345	160 903
	Medzisúččet – Konferencie	799 152	654 158	476 238	1 247 376	1 221 833
	Informácie, zvyšovanie informovanosti a šírenie výsledkov projektov					
	Týždeň zamestnanosti v rokoch 2002 – 2005	97 504		83 916	45 474	
	Publikačný program v rokoch 2003 – 2006 (vrátane správy Zamestnanosť v Európe v rokoch 2003 – 2006 a prvej konferencie na predstavenie správy)	105 801	309 792	196 419	338 317	485 543
	Pracovná skupina pre zamestnanosť; skupina na vysokej úrovni (8 stretnutí) v roku 2003		54 500			
	Európsky rok mobility pracovníkov 2006 (podujatia, publikácie a propagačné a informačné materiály)				372 538	951 320

Prieskum Eurobarometer s cieľom posúdiť informovanosť o ESZ/ESF v roku 2006 a ESF: 50 rokov podpory iniciatív v oblasti zamestnanosti					675 012
Stretnutia odborníkov s cieľom šíriť výsledky aktivít/štúdií (s príspevom externých odborníkov/prednášateľov)					187 322
Medzisúččet – Informácie, zvyšovanie informovanosti a šírenie výsledkov projektov	203 305	364 292	280 335	756 329	2 299 197

Oddiel správy	Druh projektu	2002	2003	2004	2005	2006
MEDZISÚČET 2.3.2 Informácie a zvyšovanie informovanosti		1 002 457	1 018 450	756 573	2 003 705	3 521 030
2.3 Výmena osvedčených postupov, spolupráca medzi členskými štátmi a zvyšovanie informovanosti SPOLU		2 422 410	5 179 827	4 806 262	6 361 459	10 827 752
2.4	Aktivity, ktoré sa začali v rámci Európskeho roka mobility pracovníkov 2006 (ERMP) sú uvedené a opísané v oddiele 2.4 hlavnej časti správy. V tejto tabuľke však boli zatriedené do rôznych položiek rozpočtu s cieľom poskytnúť správny prehľad o tom, aké prostriedky sa čerpali na aké druhy projektov a ukázať širokú škálu aktivít, ktoré boli uvedené do života v rámci ERMP.					
2.5	Rozvoj miestnej zamestnanosti (RMZ), z toho:					
	Štúdie (vrátane seminárov)			1 094 230		
	Hodnotenie 19 návrhov projektov: opatrenia na podporu miestnej angažovanosti v oblasti zamestnanosti		192 800			
	Zjazd OECD/LEED v rokoch 2002 – 2003, 2004 – 2005 a 2006 – 2007	266 500		500 000		660 000
	IDELE (Identifikovanie, šírenie a výmena osvedčených postupov v oblasti rozvoja miestnej zamestnanosti a podpora lepšej správy) v rokoch 2003 – 2005		400 000	400 000	400 000	
	Letáky o rozvoji miestnej zamestnanosti (RMZ): vademékum o rozvoji stratégií v oblasti RMZ			45 000		300 000

v roku 2004 a príručka o RMZ pre nové členské štáty v roku 2006					
Prepojenie miestnych aktérov („sieť sietí“) v rokoch 2005 – 2007				522 425	
Spoločný seminár EÚ/USA v záujme dvojstrannej spolupráce v oblasti RMZ v roku 2005				76 537	
2.5 Rozvoj miestnej zamestnanosti (RMZ) SPOLU	266 500	592 800	2 039 230	998 962	960 000

Oddiel správy	Druh projektu	2002	2003	2004	2005	2006
2.6	<i>Hodnotenie programu:</i>					
	Hodnotenie EIM					
2.6 Hodnotenie programu SPOLU				638 604		
	AKTIVITY SPOLU	4 659 335	9 138 694	10 516 266	14 253 351	16 414 504

Podiel čerpaných prostriedkov z celkových prostriedkov v %

93 %

87 %

71 %

87 %

91 %

<i>FINANČNÉ PROSTRIEDKY SPOLU – rozhodnutie Rady a Európskeho parlamentu o programe EIM (vrátane príspevkov krajín EZVO/EHP a kandidátskych krajín a nevyužitých prostriedkov z rokov 2004 a 2005 presunutých do posledného roku programu 2006)</i>	5 000 000	10 486 434	14 804 096	16 337 600	17 962 260
---	-----------	------------	------------	------------	------------